

VÝTAH

ZE ZUŠ VEVEŘÍ

REPORTÁŽE

**Ze zajímavých akcí školy
Pohled do zákulisí příprav
Balet Pod Hladinou**

ROZHOVOR

**učitelka tance
Gabriela Hrabalová**

ČLÁNEK

**Hudební nástroj
- kdy a jak na to?**

**NOVÝ PŘEDMĚT
KLAVÍRNÍ IMPROVIZACE**

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

**Seznam akcí
do konce školního roku**

Lidé, kteří společně tvoří, pracují, žijí
-každý z nás má v betlémě své místo.

V ZUŠ
VĚŘÍ

PF 2026

Zázračný celý rok přeje vaše ZUŠka!

SLOVO ŘEDITELE

Milí rodiče, milí žáci,

prosinec je časem zpomalení a ohlédnutí. Školní rok je už v plném proudu, ale advent nás přirozeně vede k tomu, abychom se na chvíli zastavili a podívali se zpátky – nejen na to, co jsme stihli, ale i na to, co nám dává smysl.

Podzim byl pro ZUŠ Veveří mimořádně bohatý. Hned v říjnu jsme symbolicky zahájili oslavy 75 let školy koncertem pedagogů u salesiánů – v místě, kde se v roce 1950 začala psát historie naší školy. Nebyl to jen slavnostní okamžik, ale silná připomínka toho, že to, co dnes děláme, má hlubší kořeny. Setkání bývalých i současných pedagogů, žáků, rodičů a přátel školy vytvořilo atmosféru, která se nedá naplánovat – ta prostě vznikne, když se setkají lidé se stejným vztahem k hudbě a ke škole.

Výraznou stopu zanechaly i velké mezioborové projekty. Účast na festivalu Moravský podzim a především balet Pod hladinou ukázaly, že žáci ZUŠ dokážou obstát v profesionálním prostředí a stát se součástí náročných uměleckých projektů. Právě takové zkušenosti dávají dětem nejen technickou dovednost, ale i sebedůvěru, disciplínu a schopnost spolupracovat – tedy věci, které využijí daleko za hranicemi školy.

Zvláštní kapitolu má v našem roce také Mezinárodní klavírní soutěž Amadeus. Už více než třicet let přivádí do Brna talentované děti z celé Evropy a vytváří prostředí, kde se potkává vysoká úroveň, respekt a inspirace. Amadeus není jen o soutěžení. Je to setkání mladých lidí, kteří berou hudbu vážně, učí se naslouchat jeden druhému a zjišťují, kam až je jejich práce může posunout. Pro naše žáky je to silná motivace, pro rodiče často překvapivý pohled na to, jak široký a mezinárodní může svět základní umělecké školy být.

Advent pak přinesl ztišení a návrat k podstatě. Adventní koncerty, školní keramický betlém i adventní kalendář vznikaly bez velkých gest, ale s velkou péčí. Jsou důkazem, že smysluplná práce nemusí být hlučná – někdy stačí dát prostor soustředění, tichu a společnému tvoření. Pokud jste si některá z těchto adventních zastavení pustili doma, věřím, že jste v nich našli něco, co přesahuje běžný školní provoz.

Toto číslo časopisu nabízí ohlédnutí za uplynulými akcemi, nahlédnutí do zákulisí velkých projektů i představení nových směrů, kterými se škola ubírá. Je mozaikou příběhů, práce a lidí, kteří ZUŠ Veveří tvoří.

Děkuji všem pedagogům za jejich nasazení, žákům za odvahu vystupovat a tvořit a rodičům za důvěru a podporu. Bez vás by žádný koncert, projekt ani tiché adventní zastavení nemohlo vzniknout.

Přeji vám klidný závěr roku, radostné Vánoce a čas strávený spolu – s hudbou, obrazem, slovem i tichem. Těším se na další společná setkání v novém roce.

S přátelským pozdravem
MgA. Vladimír Halíček, MBA, Ed.D.

ředitel školy

Pomník založení ZUŠ Veverí
před Salesiánským střediskem mládeže na Foerstrove

OBSAH

KRÁTKÉ OHLÉDNUTÍ ZA UPLYNULÝMI AKCEMI.....	4
JAK VZNIKAL BALET POD HLADINOU.....	8
ROZHOVOR – tanečnice Gabriela Hrabalová	12
O FILMU GLORIA IN EXCELSIS DEO S RADKEM NOVOTNÝM.....	14
ŠKOLNÍ KERAMICKÝ BETLÉM	16
VERNISÁŽ VÝSTAVY OSTROVY	17
AMADEUS 2025: V ČEM JSOU DĚTI NA AMADEOVI VÝJIMEČNÉ?	20
NOVÝ PŘEDMĚT KLAVÍRNÍ IMPROVIZACE ANEB PIANO JUNGLE.....	22
HUDEBNÍ NÁSTROJ – kdy a jak na to?.....	24
LUŠTĚNÍ A ZÁBAVA.....	26
CO NÁS JEŠTĚ ČEKÁ	28

KRÁTKÉ OHLÉDNUTÍ ZA UPLYNULÝMI AKCEMI

Naše letošní výročí se promítá i do akcí – jak do jejich množství, tak do obsahu. Některé jsou zcela nové, jiné jsou vylepšené – „aby to bylo krásné, když máme to výročí,“ jak řekla jedna paní učitelka. Pojdme se nyní krátce podívat, co už máme za sebou.

ZUŠ 75 A JEDEME DÁL!

Zahajovací akce jubilea proběhla ve středu 15. 10. 2025. Začalo se slavnostní fanfárou, proslovem, přípitkem a požehnáním u nového pomníku ZUŠ Veverí, který byl pro tuto příležitost vyroben a vztyčen před budovou Salesiánského střediska mládeže v Žabovřeskách. Právě zde se totiž v roce 1950 začala psát historie školy. Všichni příchozí si pak mohli nabídnout z bohatého pohoštění něco na zub, aby se jim ještě příjemněji sledoval následující koncert našich pedagogů. Na pódiu se vystřídala spousta z nich, od služebně nejstarších až po ty nejmladší. Účastníci akce ocenili vysokou muzikantskou úroveň i přátelský a otevřený přístup všech účinkujících.

Zvláštní kytici s poděkováním dostala i nejdéle působící bývalá ředitelka školy, paní Eva Chlebníčková a paní Ludmila Fialová, která je momentálně rekordmankou mezi aktivními pedagogy co do odsloužených let. Paní Fialová krátce vzpomenu i na doby, kdy právě do těchto prostor docházela učit. Je velmi vzácné a dobré moci pohlédnout do tváře těm, kteří propojují historii s přítomností. Najednou to nejsou abstraktní pojmy a černobílé fotky, ale konkrétní osudy a příběhy lidí, kteří darovali kus sebe pro společné dílo. Abychom mohli navázat a být dnes tam, kde jsme.

Akce byla podle očekávání plná přátelských setkání po letech, nad očekávání byla účast dětí a mladých. Děkuje všem za krásné společenství!

MORAVSKÝ PODZIM: ORIGAMI OPERA SALT ICE

Letošní podzim ovládly bezesporu naše tanečnice. Školu skvěle reprezentovaly na významném festivalu Moravský podzim, který organizuje Filharmonie Brno. Děvčata ze třídy Pavly Šebíkové se stala součástí mezinárodního projektu maltského skladatele a producenta Rubena Zahry. Jeho origami opera má danou choreografii, rekvizity, kostýmy i hudbu pro elektronický hudební pás. Zapojují se do ní vždy místní tanečníci, sbor a vypravěč. Takto se na jednom místě sešly tanečnice ZUŠ Veveří, sbor ZUŠ Orchidea, herečka Barbora Seidlová. V posledním týdnu se intenzivních zkoušek účastnil i sám autor díla. Představení má velmi neobvyklou snovou atmosféru jako z jiného světa, k tomu ale srozumitelný příběh o dvou dětech putujících za nalezením kouzelné léčivé květiny. Pro naše žákyně šlo o velkou zkušenost a zážitek. Přes počáteční nedůvěru vůči choreografii a celkovému pojetí si je projekt získal, vložily se do něj naplno a jejich skvělý výkon byl diváky náležitě oceněn.

MORAVSKÝ PODZIM: BALET POD HLADINOU

Chybí vám na podzim moře? V posledním říjnovém víkendu jste měli hned čtyři možnosti se k němu dostat! Sice jen na divadelní scéně, ale zato s krásným příběhem, skvělými tanečnicemi a tanečníky a s živou hudbou orchestru Ensemble MiDiversa. Hlavní vedoucí celého díla byla paní učitelka Gabriela Hrabalová, která se také kompletně starala o choreografii a režii. Spolu s panem učitelem Janem Bělohávkem pracovali rok na originálním baletu pro Moravský podzim. Lístky na dvě premiéry se rychle vyprodaly, proto bylo k třetímu představení pod hlavičkou školy přidáno ještě čtvrté. Balet byl pak v listopadu proveden také v Jihlavě v divadle DKO. Příběh o lásce, odvaze, přátelství a fantazii vznikl na podkladu známé pohádky o mořské víle od H. CH. Andersena. Kromě tanečnic ze třídy paní učitelky Hrabalové se v hlavních rolích objevili princové z Taneční konzervatoře Brno. Více o baletu najdete v samostatné reportáži na str. 8.

AMADEUS 2025 – 32. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ MOZARTOVSKÉ KLAVÍRNÍ SOUTĚŽE

Pokud se vám zdá, že o soutěži Amadeus slyšíte nějak často, je to proto, že se koná každý rok už od roku 1992. Pokud chcete být tam, kde se rodí klavírní hvězdy, nenechte si ujít další ročník 26. – 28. 11. 2026! Čeho si na soutěži všímají porotci? Jsou v něčem „amadeovské“ děti jiné? Přečtěte zajímavé postřehy na straně 20.

GLORIA IN EXCELSIS DEO

Letošní první divadelní představení nakonec nebylo divadelním představením, ale promítáním filmu. A máme z něj celý adventní kalendář! Proces tvorby i svůj vztah k tématu přibližuje pan učitel Radek Novotný na straně 14.

ADVENTNÍ KONCERT V KONVENTU

I když adventní koncert není speciální jubilejní akce, měl výjimečné prvky – letos se totiž snažíme něčím ozdobit i naše pravidelné akce, které znáte a máte rádi. A tak se třeba letos Rybičky naučily výrazně náročnější repertoár (A. Michna), netradiční pojetí zvolil flétnový soubor, překvapení přineslo i společné vystoupení cimbálu a elektrické kytary. Závěrečné číslo, soubor koled K. Steckra, připravily jako společné dílo oba naše sbory spolu s orchestrem pedagogů. Celý koncert byl krásným uměleckým zážitkem, děkujeme všem šikovným a odvážným účinkujícím!

Letos poprvé byl koncert přenášený živě přes Youtube – aby se mohli zúčastnit i ti, na které nevyšlo místo v sále. Můžete se k němu kdykoliv vrátit na kanále ZUŠ Veveří.

VERNISÁŽ VÝSTAVY OSTROVY

Malou fotogalerii z listopadové vernisáže výstavy najdete na stranách 11-19. Pedagožky Dana Babocká a Františka Orságová se podělily o pohled na proběhlou akci. Na samotné výstavě je rozhodně co objevovat, nechte se nalákat!

II. ADVENTNÍ ŽABOVŘESKÝ KONCERT

Víte, že v Žabovřeskách jsou dvě základní umělecké školy? Pan starosta to samozřejmě ví, rozhodl se to využít a pro své občany loni uspořádal adventní koncert. A protože se koncert líbil, letos proběhl v salesiánském kostele jeho druhý ročník. Bylo zajímavé vidět nové tváře a poslechnout si, jak to dělají jinde. ZUŠ Orchidea clasis a ZUŠ Veverí sestavily pestrý program plný Vánoční atmosféry. Vystupovaly sbory (ZUŠ Orchidea) a komorní soubory a sólisté (obě školy) a náš orchestr Rybičky.

A přidáváme komentář pana starosty Filipa Ledera: „Včerejší II. adventní koncert městské části Brno-Žabovřesky byl nádherným pohlazením po duši. 🌟 Určitě mi dáte za pravdu, že bez koled a vánočních melodií by ten pravý předvánoční čas prostě nebyl úplný... A právě proto jsme i letos s velkou radostí uspořádali adventní koncert v krásném prostředí salesiánského kostela Panny Marie Pomocnice křesťanů na Foerstrově ulici. 🌟

O nezapomenutelný hudební i pěvecký zážitek se postarali nadaní žáci ze ZUŠ Veverí a ZUŠ Orchidea 🧒🧒🧒 – a my, publikum v naplněné salesiánské oratoři, jsme si s dojetím a radostí užili každou notu i každý tón. 🌟 Celý poodevečer nás všechny – malé i velké – nádherně propojil a pohladil po srdci. ❤️

Z celého srdce DĚKUJI žákům, pedagogům i rodičům – byla to opravdová krása! 🌟 A zároveň krásná ukázka toho, jak šikovné a talentované děti máme právě tady u nás v Žabovřeskách! Velký dík patří také našim salesiánům za to, že nám umožnili koncert konat v jejich kostele. Přeji vám požehnaný a pokojný adventní čas plný světla, radosti a blízkosti.“

PĚVECKÝ KONCERT

Chrámový prostor a zpěv k sobě patří od nepaměti. Akustika chrámu a lidský hlas se navzájem prolínají a dávají společně vyniknout bohaté kráse písňové tvorby. Koncert byl sestaven z výrazných písňových skladeb různých období, které se krásně doplňovaly. Mohli jste slyšet Panis Angelicus, Ave Maria, Adeste Fideles, ale také Oh, Holy Night, Tisíc andělů nebo Mary Did You Know.

Nádherný koncert duchovní a chrámové hudby připravila paní učitelka Romana Kružíková s kolegyněmi Magdou Crhákovou a Markétou Szendiuchovou. Účinkovaly v nich sólistky a komorní uskupení pěveckého oddělení za doprovodu klavíru, houslí a flétny.

V době uzávěrky časopisu nemáme k dispozici fotky, ale pokud se koncert opravdu stane pravidelnou součástí seznamu školních akcí (jak je přáním pedagožek), slibujeme, že vám o něm příště napíšeme víc!

JAK VZNIKAL BALET POD HLADINOU

Do velkých projektů se ZUŠ Veverí pustila s úspěchem už mnohokrát. Nejnovějším počinem je balet Pod Hladinou, který je kompletně autorským dílem brněnských umělců. O jeho tématu jsme psali minule, tentokrát se podíváme, jak probíhaly přípravy. Svůj pohled sdílí učitelka Gabriela Hrabalová, iniciátorka a hlavní organizátorka projektu, a pan učitel Jan Bělohávek, který měl na starosti hudební stránku.

Předchozí zkušenosti

Oba už měli s mezioborovými projekty zkušenost: Za tanečnice to byl balet Alenka v říši divů ve spolupráci s výtvarnicí Danou Babockou, uvedený v dubnu 2024 v divadle Radost. Tančilo se tehdy na reprodukovanou hudbu, představení bylo inspirované stejnojmenným soudobým baletem. Orchester Ensemble MiDiversa hrál na Moravském podzimu v říjnu 2023 operu Psí svět (premiéra 1. 6. 2022), kterou pro něj na míru napsal libretista Pavel Drábek a skladatel Ondřej Kyas. V opeře se zapojil sbor, tanečnice G. Hrabalové a žáci literárně-dramatického oboru. Jan Bělohávek měl díky této zkušenosti jasno: na novém baletu chce spolupracovat opět s O. Kyasem.

Vznik choreografie

Celý projekt zabral zhruba rok. K libretu Kateřiny Křivánkové vznikla hudba, následovala choreografie, kterou choreografka připravovala tři čtvrtě roku dopředu. Půl roku trvala příprava tanečnicím a orchestru. Choreografii vytváří pedagožka na základě svých vizí: má „postavený obraz v hlavě“ včetně prvků, aby vše ladilo podle libreta, podle hudby. „Někde mi hudba krásně seděla k libretu a obrazy naskakovaly samy, jiné pasáže šly hůř. Hlavně ze začátku, když byla hudba jen v midi formátu a nebyla zdaleka tak atraktivní.“ Při prvních zkouškách se ale původní plán hodně upravuje – s reálnými lidmi ne vše funguje podle původní představy. Sestavit tanec s partnerem je v tomto smyslu obzvlášť náročné. „Do baletu jsem si vzala své zkušené holky a budoucí profesionální tanečnice z konzervatoře,“ doplňuje učitelka. Revizí nakonec prošla i hudba, aby s choreografií co nejlépe ladila.

Soutěž jako příprava

Hudba, se kterou se na začátku pracovalo, byl pouze zmíněný midi formát – jednoduchá počítačová přehrávka napsané skladby, orchestr i tanečnice ji dostali v podstatě zároveň. Jakmile vznikly první nahrávky hudby hrané orchestrem, šla práce na baletu hned lépe. Souznění, naladění a procítění jsou zkrátka pro formování díla potřebné. Ensemble MiDiversa se v mezidobě zúčastnil soutěže orchestrů, pro kterou si nechali hudební motivy z baletu zpracovat do orchestrální suity. Proč nezahráli rovnou část skladby pro balet? Moravský podzim jako objednatel projektu totiž chtěl, aby byl premiérově uveden nejen balet, ale i jeho hudba. O to rychleji pak ale orchestr nastudoval celý balet, díky suitě už měli hudebníci zažitou spoustu jeho motivů.

Jdeme do finále

Poslední srpnový týden probíhalo celý týden společné soustředění orchestru a tanečníků na ZUŠ Slunná, která zajistila výborné podmínky i přijetí. Kromě tohoto velkého soustředění bylo i několik víkendových. „Co se týká organizace, bylo to občas náročné sladit zkoušky i s hudebníky, ale nakonec si to všechno sedlo a byly jsme skvělá parta,“ pochvaluje si Hrabalová, která měla krom choreografie na starost i režii a celkovou organizaci. „Dělalo mi to až do konce radost, ale poslední týden byl hodně náročný, uvědomovala jsem si důležitost akce a cítila velkou zodpovědnost.“

Při samotném provedení bylo důležité umět se naplno soustředit i naplno odpočívat. V den premiéry se hrála dvě představení, kterým předcházela generálka, celkem tedy tři po sobě jdoucí výkony, mezi nimiž byla vždy asi hodina a půl přestávka. Účinkující si zaslouží velký obdiv za přípravu i za provedení. „Nacvičit to, naučit se, klobouk dolů, že to zvládli. A pak ještě ustát ta představení. A nejen to, bylo potřeba hrát pořád se stejným nasazením, se stejnou energií, jako když se hraje poprvé. V den premiéry to ještě šlo, ale další den je potřeba si „přepnout hlavu“, přesměrovat myšlenky k jiným tématům, aby ona energie směřovala k hudbě jen ve chvíli, kdy se hraje, aby jim vystačila,“ popisuje dirigent.

Perné chvíle

Když jedna z tanečnic postrčila krabici s dárkem nechtěně až do orchestřiště, dal si ji houslista na hlavu, byla z toho nakonec legrace. Zato kostka suchého ledu, která místo v kotlíku čarodějnice skončila za košilí dole stojícího muzikanta, už dotyčného pořádně potrápila.

V Jihlavě, kde se představení hrálo v listopadu, zažily oba soubory krásné přijetí. Na vtipný moment vzpomíná paní učitelka Hrabalová: Ještě jsme se chystali, bylo toho hodně, tak jsem jednomu z organizátorů tak bodře řekla: „Ještě nám musíte dát 10 minut!“ a on na to opatrně: „Tak já jsem tady ředitel...“ a byl to opravdu pan ředitel!

P. S.:

Co by Gabriela Hrabalová poradila budoucím choreografům? „Ať se nebojí, je to výzva. Tahle práce, ale musí být v člověku, asi se to nedá úplně naučit. Musí to mít hrozně rád a být připraven tomu i obětovat. Je to tvůrčí proces, který pořád vzniká a dotváří se. Chce to absolutní připravenost, píli, odhodlání a trpělivost.“

A čeho si cení Jan Bělohávek? Takový projekt má velký přínos pro orchestr nejen po hudební a prezentační stránce... „Když musíte udělat víc soustředění, strávit na tom víc času, začne kolektiv spolu fungovat úplně jinak. Začnou spolu komunikovat dvacetiletí s čerstvými pubertáky, vytváří se nějaká komunita, to potřebuje svůj čas. Pravidelné zkoušení je drží v kontaktu, ale nejvíc se vztahy posílí společným výletem nebo soustředěním.“

Poděkování

„Oporou mi byl pan ředitel Halíček a paní učitelka Markéta Szendiuchová na které jsem se mohla spolehnout. Jak už bylo řečeno, vztahy v týmu byly výborné, byli jsme skvělá parta a myslím, že tenhle krásný projekt zůstane navždy v našich srdcích. Jsem vděčná za to, jak při mně holky i kluci stáli v mých horších dnech. Tímto jim moc děkuji. A moc mě potěšilo, když pak pan ředitel napsal po akci mail, že je na nás hrdý, to mě zahrálo,“ odevzdává osobní poděkování paní učitelka Hrabalová.

Děkujeme také paní ředitelce ZUŠ Slunná a našemu Danielovi Dobšíkovi, který je jejím zástupcem a obě školy propojil. Také ZUŠ Jihlava, kde se o naše soubory rovněž krásně postarali, zázemí bylo výborné. Děkujeme vám všem, kteří jste se zapojili, hráli, tančili, chystali, domlouvali, organizovali, zajišťovali občerstvení, podporovali slovem i přítomností, i vám všem, kteří jste se přišli podívat a prožít to s námi!

ROZHOVOR – tanečnice Gabriela Hrabalová

Letos na podzim byly tanečnice od obou našich šikovných pedagožek hodně vidět. Pojďte se seznámit s paní učitelkou Gabrielou Hrabalovou. Rozhovor nejen o cestě za snem a výzvách, které přináší.

Když jsi byla malá, chodila jsi do ZUŠ?

Chodila jsem nejdřív do Baletní školy I. V. Psoty, pak do ZUŠ Kaprálova (až do konzervatoře) a do Morendy do gymnastiky. Ale tam mě mučili, nechtěla jsem tam. Paní učitelka z tancování byla naopak hrozně hodná. Když jsme se po letech potkaly na soutěži, už obě v roli učitelek, bylo to trochu zvláštní ale hlavně moc milé. Obě jsme si uvědomily, jak nám ta práce dává smysl. Ona byla pyšná na mě a já jsem zase pyšná na svoje holky 😊, jsou moc šikovné. Tak to bylo krásné setkání.

Sdílel někdo doma Tvé nadšení?

Balet jsem měla ráda od malička a je mi ze všech stylů neblíží. Klasika je klasika. Nejvíc mě podporovaly babičky a děda, který se na mě určitě svrchu dívá a je šťastný se mnou. 😊 Naši úplně pro balet nebyli, vysnili si zubařku nebo doktorku, ale potom byli rádi, že mě to baví a že mi to jde, a hodně mi fandili.

Kdy ses rozhodla, že budeš tanečnicí?

Už jako malá jsem vystupovala v opeře Liška Bystrouška. Na konzervatoři pak v Louskáčkovi, Labutím jezeře, Donu Quichotovi, Giselle a jiných. Rozhodla jsem se už jako malá a dotáhla to 😊

V jaké roli se v rámci oboru cítíš nejlíp?

Když jsem byla tanečnicí v divadle, bavilo mě to, ale víc mě baví být choreografkou a režisérkou. V divadle jsem chvíli pracovala jako sólistka, ale bylo pro mě těžké vybalancovat osobní život a život v divadle. Jsem asi hodně fixovaná na rodinu. Pak jsem získala místo učitelky tance v Kroměříži, od té doby učím. Mezitím jsme ještě jezdili s jednou taneční skupinou, jezdili jsme po různých zemích a to mě teda bavilo hodně!

Hudebníci i výtvarníci často mluví o tom, jak jim jejich tvorba pomáhá zpracovávat emoce, platí to i u tance? Dá se z něčeho nebo k něčemu protancovat?

Ano, tanec dává průchod emocím, je to únik od starostí běžných dní, možnost být sama sebou. Že bych si tančila doma sama, to ne, ale když máme s holkama hodinu taneční improvizace, tančím s nimi, dělá mi to dobře. Klasický tanec takto moc nefunguje, scénický ano, můžeš v něm reflektovat hudbu i svoje rozpoložení, uvolňuje stres i denní zahlcení, pomáhá sebevědomí. Holkám takový společný tanec funguje i k navázání přátelství, mají tady mezi sebou silnější vazby než třeba ve škole. A mezi mnou a nimi zase vzniká důvěra, díky které k sobě můžeme být otevřené.

Musí tanečnice dodržovat speciální režim a jídelníček nebo je to individuální?

Balet Pod Hladinou byl v tomto asi víc stresový než všechno ostatní, to jsem holky tlačila, aby měly postavu – bavily jsme se o jídelníčku, o stravě a režimu. Většina z nich to ale přirozeně vnímá, jsou chytré a ví. Ale to je balet, tam je to nejprísnější. U scénického tance je to volnější, přesto jsou fyzické dispozice důležité. Člověk je musí mít vrozené, ty se nenaučíte, není to pro každého. Jsou součástí talentu. Zvládnout třeba udělat žabičku, vytočit kyčle, mít nártý, cit pro rytmus. V těch vyšších ročnících pak zůstávají většinou děti, které takové dispozice mají.

Jaká je vyhlídka po taneční konzervatoři?

Konkurence je veliká, a dokonce už i mezi kluky. Svým holkám doporučuji, ať si kromě tanečního vzdělání doplní ještě něco. Tak mají třeba pedagogiku, absolutorium, cokoliv. V oboru je míst málo, a když to miluješ, chceš v tom zůstat co nejdýl. Ale je dobré myslet na zadní vrátka.

Proč je v tanečních třídách tak málo kluků?

Je to pro ně míň atraktivní. Když už, tak třeba společenský tanec nebo latinskoamerické... A taky hraje roli rodina. Když jsou z umělecké rodiny, rodiče v nich lépe objeví ten talent a přihlásí je. Jinak je pro kluky obvykle atraktivnější sport.

Vrátím se ještě k baletu Pod Hladinou:

Co jsi cítila, když ses dívala na jeho provedení?

Byla jsem šťastná se svými tanečníky, kteří dávají mé choreografii život. Je to krásný pocit. To se nedá ani popsat a taky dojetí, jak jsem na ně pyšná. Hrozně moc mě to bavilo. Nejhezčí zážitek byla pak asi reakce mé rodiny, byly hrdí a moc mi to přejí. Vážím si toho, že mě všichni podporují. Od manžela až po tchýni. Dokonce i synové! (13 a 16 let). Pak mi říkali: „Ty už nedělej nic jiného.“ Tchán rozesílal videa celé rodině, vzal si všechny programy. Mám velké štěstí na rodinu.

A teď rychlotážky: Co tě baví ve volném čase?

Ve volném čase, ráda chodím do divadla, běhám, jezdím na kole, ráda cestuju hlavně za sluníčkem.

Oblíbené jídlo?

Jídlo... noo asi kuře s rýží.

Oblíbené místo?

Oblíbené místo asi nemám, jsem ráda doma na zahradě.

Oblíbená barva?

Barva modrá.

Letos organizuješ první školní ples, na co nás nalákáš?

Ano, je to tak. Co bude lákadlem... náš nabitý program, který obstarají naši nadšení studenti muzikanti – Kuželky Zdeňka Kužely a Rocková kapela Patrika Baumana, dále kapela Another Way a samozřejmě moje tanečnice a tanečníci. Bude i překvapení večera, tombola. Těším se, že si zaplesáme.

Co bys vzkázala dětem, které začínají nebo o tanci teprve uvažují?

Vzkázala bych, jestli to opravdu chtějí a neumí si bez tance představit život, ať jdou za svým snem.

Tanec je pro mě krása, estetika, život, radost i slzy.

O FILMU GLORIA IN EXCELSIS DEO S RADKEM NOVOTNÝM

Na ZUŠ Veveří vznikl film inspirovaný Vánoce a jejich neklasičtějšími motivy. Spojuje biblické příběhy, vyprávění o figurkách z keramického betléma, koledy, básně a vánoční zvyky. Projekt vznikl přímo během vyučovacích hodin, provázela ho spousta improvizace a překvapení. Tvůrce Radek Novotný, sám vášnivý milovník Vánoc, připravil se svými žáky neobvyklé představení. Film Gloria in excelsis Deo je dílo laskavé, hravé a autentické.

O nápadu točit film se žáci dozvěděli už na konci školního roku, nově příchozí pak v září, a všichni se pro věc nadchli. Protože časový limit byl na takový projekt celkem skromný a navíc pevně daný, muselo se pracovat velmi efektivně, nebylo možné věci nechávat „na příště“ nebo čekat na někoho, kdo zrovna chyběl. Heslo „kdo přijde víckrát do hodiny, bude víckrát ve filmu“, bylo základem personální taktiky.

Výběr koled a básní byl v rukách učitele – musely obsahovat příběh, aby bylo co hrát. „Třeba u koledy Půjdem spolu do Betléma je sice pestrá sestava muzikantů, ale není tam tah na branku,“ vysvětluje Radek Novotný. Za základ inspirace posloužila rodinná kniha koled z hercova dětství. „Tam jsem si pročítal fakt staré koledy a hledal takové, které by mohly být zajímavé pro moje skupinky dětí. A to stejné ty básničky. Pro starší děcka nesmí být naivní, musí mít nějaký rozsah, věděl jsem, jaké obrazy pod tím mají být, aby to spolu ladilo.“

Co lekce, to video

Téměř každé jednotlivé video adventního kalendáře tak vzniklo během jedné vyučovací lekce (odpovídá třem vyučovacím hodinám). Pan učitel měl připraveno, co se bude točit. Pojetí a detaily se řešily na místě. „Přišli, zjistili, co točí, šli jsme najít kostýmy, postavili jsme si scénu, v tu chvíli jsme to nasvítili, řekli jsme si texty, které mají zpracovat, a jelo se. Záběrům, kde se musí prostřídat všichni, jsme pak věnovali závěrečné hodiny. Tím, že jsme nevěděli, kdo na konkrétní hodinu dorazí, nechtěl jsem rozdávat role předem – na něco je navnadit a pak jim to vzít,“ popisuje autor. Nejnáročnější byly koledy, které se dramatizovaly do podoby krátké scénky. „Tam je nejvíc hraní. Vždycky jsem věděl jen to, kterou koledu chci točit, a čekal jsem, jestli dorazí dost dětí.“ Pak samozřejmě následovaly hodiny práce s postprodukci.

Překvapení jako součást plánu

Přesto aspoň někdy děti věděly dopředu, jaká scéna je čeká. Třeba že na skupinu se třemi kluky vyjde zpracování tří králů. Nebo že si mají přinést nějaké rekvizity. A tady občas vznikaly dramatické situace. Úkolem dětí totiž bylo nic doma neprozradit, aby rodiče měli výsledek jako překvapení. Budou čekat, že jdou na divadlo, a promítneme jim film! Jenže některým rodičům to mlžení připadalo podezřelé. Proč už na první hodinu potřebují kostým, když představení je až v prosinci? Nebo maminka drží rekvizitu a říká: Nedám ti to, dokud mi neřekneš, na co to chceš! A tak se někdy stalo i to, že když se rozhodli neprozradit, tak prostě rekvizitu nepřinesly. Děti chtěly, ale rodiče nepovolili. „Říkal jsem děckám: Když to vydržíte, bude to mít „wow efekt“. Ale i když to rodiče budou vědět, bude se jim to určitě líbit.“ A jak to celé dopadlo? Vyšlo to! V hledišti bylo opravdu cítit překvapení, když andílci rozdali popcorn a kostýmovaní herci místo začátku divadla poodstoupili a začal se promítat film.

Autorovo kouzlo Vánoc a vztah k tématu

Film Gloria in excelsis Deo i z něj vzniklý adventní kalendář nabízí vybalancované množství vážného, patetického, nadsázky a vtipu. Říkáte si, jak to má jeho autor Radek Novotný s Vánoce? „Byl jsem vždycky to dítě, které Vánoce bezmezně milovalo a mám je rád doteďka. I náš dům podle toho vypadá, svítí tam úplně všecko. Já sám ve Vánocích „ležím“ v podstatě od května kvůli přípravě svých vánočních koncertů. Občas je toho nad hlavu, ale přesto se vždy těším. Podzim je hektický, ale o Vánocích dokážu vypnout, naštěstí to jde v obou zaměstnáních.“

A biblická témata? „Osobně jsem ateista, zároveň věřím, že nad námi něco je. Miluju zpívání v kostelech, pobýt tam, nadechnout se té atmosféry. Baví mě to se do toho pouštět, nevím proč. Projekt jsme ale pro jistotu dali

překontrolovat našim rodinným známým, kteří se v tom pohybují víc – někteří z nich jsou faráři. Pohlídali, abychom tam neměli nějaký nesmysl. Moc jim všem děkuji. “

Výsledný film je hravý a laskavý, s jemným humorem a nadsázkou. „Vánoce vždycky sklouznou ke kýči. A je potřeba to občas trochu shodit,“ říká s úsměvem pan učitel Radek. „A jestli se podařilo udržet rovnováhu, jsem rád.“

ŠKOLNÍ KERAMICKÝ BETLÉM

V naší škole je teprve krátce, ale už je hrdinou ve filmu. A také do něj téměř vstupujete při příchodu do školy. Na našem keramickém betlémě pracovaly téměř všichni žáci Běly Zemánkové pod jejím laskavým a pečlivým dohledem. Nejdříve si děti o betlémě povídaly, pak si rozdělily práci. Jistě jste si všimli, že všechny figury si velikostně odpovídají, mají i podobné detaily. Celé dílo vzniklo díky nasazení paní učitelky i dětí v neuvěřitelně krátkém čase, během jednoho měsíce, aby jej měli herci včas na zkouškách. Dva týdny na práci, dva týdny na sušení a vypalování. Přesto je tak hezky zpracovaný a pokojný! Nejspíš jste si všimli i figurek na parapetech schodiště. K betlému z 2. poschodí (jako z betlémských kopců) scházejí i pastýři s ovečkami a ovčáckými psy a další postavy, které se jdou poklonit Ježíškovi. S beránky se přidali i nejmladší žáci z ateliéru Hany Crhákové.

A kam byste se postavili vy?

VERNISÁŽ VÝSTAVY OSTROVY

Vernisáž začala zcela netradičně – promítáním animace, která uvedla celý výtvarný projekt jako expediční plavbu a představila žáky stylizované do role objevitelů a průzkumníků ostrovů. Zvukový doprovod k animaci vytvořil Jakub Kub pomocí bubnů a různých experimentálních nástrojů. Jeho improvizace citlivě reagující na obrazovou složku umocnila jedinečný zážitek z premiéry.

Jako nejsilnější moment vernisáže vnímáme napojení návštěvníků na individuální pojetí tématu, na způsob, jakým jej jednotliví žáci zpracovali. Během vernisáže bylo cítit ocenění a pochopení ze strany rodičů. Bylo zřejmé, že výstava splnila jeden ze svých hlavních cílů – ukázat, jaký posun ve výtvarném myšlení, vnímání i dovednostech žáci během jednoho školního roku udělali.

Zveme další návštěvníky, ať se do výstavy opravdu začnou a detailně prozkoumají každý autorský ostrov! Vlastní vymyšlené ostrovy jsou výletem do světa dětské fantazie, jsou opředené legendami a příběhy. Využijte výstavu jako příležitost ponořit se do světa vlastní imaginace. Přemýšlejte! Jak by asi vypadal váš ostrov? Co by vás tam čekalo? Koho byste potkali, s kým se přátelili? Museli byste se něčeho obávat?

Výstava potrvá do konce února 2026.

Dana Babocká a Františka Orságová

AMADEUS 2025: V ČEM JSOU DĚTI NA AMADEOVI VÝJIMEČNÉ?

AMADEUS 2025

32. ročník mezinárodní mozartovské soutěže
pro mladé klavírníky do 15 let

Mezinárodní mozartovská klavírní soutěž Amadeus vznikla počátkem devadesátých let jako nenápadná přátelská akce dvou brněnských základních uměleckých škol (ZUŠ Veveří a ZUŠ Fr. Jílka) k výročí koncertování malého Mozarta v Brně. Během několika málo let pak vyrostla uznávanou mezinárodní událost. Dnes je prestižní záležitostí pro nejtalentovanější děti nové klavírní generace, porotci i účastníci ji navíc dle pana ředitele Halíčka dokonce hodnotí jako organizačně nejlepší mezinárodní soutěž! Na 32. ročník soutěže se přihlásilo 87 mladých pianistů z deseti evropských zemí.

V čem jsou tyto děti výjimečné?

Na tuto otázku odpovídají dva porotci – prof. Mgr. art. Daniel Buranovský, ArtD. a Mgr. Peter Toperczer ml.

„Do Brna jezdím už přes dvacet let jako pedagog a několik let i jako porotce. A mohu říct, že většina dětí, které zde soutěží, je skutečně výjimečných,“ uvádí Mgr. Toperczer.

Podle něj si učitelé velmi dobře uvědomují, jak náročná soutěž Amadeus je — nejen technicky, ale především svým úzkým stylovým zaměřením. Interpretační soutěž klasicistní hudby je ojedinělá i v celosvětovém kontextu. Některé školy dokonce pořádají vlastní interní výběrové kolo, protože jim velmi záleží na tom, jak je budou děti reprezentovat na mezinárodní úrovni.

Přední český pedagog upozorňuje i na to, že hra na klavír není jen otázkou talentu: „Vyžaduje nadprůměrnou inteligenci. Dítě musí řídit několik vrstev hudby zároveň, koordinovat obě ruce, pracovat s představou i emocí. Hraní na klavír je pro mozek náročnou činností. Není proto výjimkou, že zde potkáte děti s IQ kolem 130 a výš.“

Jaký je tedy recept na skvělý výkon? „Zkombinovat disciplínu, uvolněnost, klavírní techniku a emoční představu, která souvisí nejen s tím, jak se dotýká kláves, ale i s tvarováním frází,“ vyjmenovává prof. Buranovský.

Devítiletá klavíristka překonala i starší soutěžící

Mezi nejvýraznější osobnosti letošního ročníku patřila vítězka II. kategorie a zároveň absolutní vítězka celé soutěže, Sandrine Petrová (ZUŠ Fr. Jílka, ped. Ivana Kozánková Hlavoňová). Porotce zaujala svým celkovým projevem a neobvykle vyzrálou kulturou tónu. „Někdo hraje na klavír jako na kladívkový nástroj, přesto jsou děti už v tomto věku schopné krásně modelovat tón a pěstovat vztahy mezi jednotlivými tóny. Mají představy a hudba je naplňuje i emočně, to jsem nesmírně obdivoval,“ popisuje prof. Buranovský.

Její úspěch však nestojí jen na talentu. Jak doplňuje Mgr. Peter Toperczer ml., Sandrine je dívenkou s mimořádnou pílí a silným rodinným zázemím. Ve svém nízkém věku se objevila už na neobvykle mnoha soutěžích a v podstatě všude uspěla. „To není náhoda, ale logické vyústění práce,“ říká Toperczer. Sandrine zaujala i svou osobností. „Měl jsem možnost s ní hovořit, je to taková čistá duše. Na pódium se opravdu těší, její hra je dětsky bezprostřední. Zaujala nás přirozenost hry – krásně ladí s mozartovským světem,“ dodává.

Ve svém věku (9 let) obstála nejen mezi vrstevníky, ale i při porovnání s vítězi starších kategorií až do 15 let. Její hudební projev propojuje radost, fantazii a hráčskou disciplínu způsobem, který je v tak mladém věku výjimečný.

Víc než jen hraní

Ze slov, kterými porotci popisují výkony dětí, cítíte, že v Amadeovi nejde o „hraní na klavír“, ale o komplexní umělecký zážitek. Profesor Daniel Buranovský vyzdvihuje další jednotlivé účastníky. „V samotném projevu mě zaujala Julie Kozánková (I. Kategorie). Soulad mezi způsobem, jakým se toto malé dítě dotýká klavíru, a představou, s jakou jde ztvárnit hudbu, kterou interpretuje. Z druhé kategorie se mi velice líbil Vojtěch Fišera, hrál měkkounce, brilantně, s jasnou představou, co chce svojí hudbou říct, měl krásné kontrastní nápady.“

V nejvyšší kategorii zazářila Viktória Kuprijanov (ZUŠ Senec, SK, ped. Tamás Oláh), čerstvá držitelka ceny pro nejlepšího zahraničního účastníka. „Děti v V. kategorii (kolem 15 let) už velmi vnímají i svoje okolí, což jejich výkon často ovlivní. A ona se nenechala ničím vyrušit, její hra byla nesmírně koncentrovaná, byla velmi tvořivá, uvolněná a disciplinovaná. Právě míra disciplíny, u malých i těchto starších dětí, je fascinující a pro klasicistní hudbu zásadní,“ dodává profesor.

Klavír v genech

Po všem výše řečeném je překvapivé, že se může sejít více takto talentovaných dětí v jedné rodině, ale i takových na Amadeovi máme několik. Kromě sourozeneckých dvojic jsou tu i větší sestavy. Slovensko-japonská rodina Chmúrových vyslala do soutěže letos všech 5 dcer, domů se vrací s krásnými cenami včetně té první. Kozánkovi z Brna si předali mezi dcerami štafetu – nejstarší Viktorie, která se na soutěži objevovala od roku 2015, uvolnila místo třetí ze sester, Julii, která svou amadeovskou premiéru oslavila rovnou 1. cenou.

Pokud jste se přesto zatím nebyli nikdy podívat na koncertě laureátů, rozhodně vám ho doporučujeme! Děti i učitelé se shodují, že zde načerpají inspiraci i motivaci a že Amadeus je prestižní soutěž světového formátu. I když si z takového zážitku odnesou nejvíc klavíristé, kteří rozumí specifikům svého nástroje, osloví rozhodně i ostatní. Talent, píle, nadšení a odvaha vystoupit jsou tady téměř nakažlivé! A když se (jako letos) absolutním vítězem stane devítileté dítě, které tak překoná i své patnáctileté mladé kolegy, dodá to jistě odvalu nejednomu malému muzikantovi: pro co se rozhodnu, to dokážu, a nemusím čekat, až vyrostu (nebo jakékoliv jiné „až“).

Soutěž pořádá ZUŠ Veveří a díky nasazení všech organizátorů z řad pedagogů je hodnocena jako výjimečná nejen kvalitami účastníků (ty neovlivníme), ale i svou organizační úrovní a prostředím. Záznam koncertu najdete na Youtube. Pokud chcete být tam, kde se rodí klavírní hvězdy, nenechte si ji ujít další ročník **26. – 28. 11. 2026!**

NOVÝ PŘEDMĚT KLAVÍRNÍ IMPROVIZACE ANEB PIANO JUNGLE

Od září jsme otevřeli nový kolektivní předmět – klavírní improvizaci s podtitulem Piano jungle. Zvažujete, co si vybrat jako hudební praxi? Nebo jen chcete zkusit něco nového? Když se s námi odhodláte k improvizaci, čekají vás užitečné tipy a originální přístup!

Proč název Piano Jungle?

Džungle je pestrá, divoká, plná barev, zvuků a skrytých cest. Stejně tak klavírní je na první pohled chaotická, ale při bližším poznání má své cesty a orientační body.

Předmět Klavírní improvizace je tedy koncipován jako dobrodružná výprava do „hudební džungle“ – prostoru, kde se žáci učí:

- chodit po vyznačených stezkách (zorientovat na klaviatuře pomocí výběru tónů v melodii a basu)
- poslouchat, pohotově reagovat a nacházet svůj hudební hlas (hudební naslouchání a povídání)
- cítit bezpečí a svobodu při projevu a tvorbě, tvůrčím způsobem beze strachu zacházet i s chybou

Stručně na úvod

Předmět Klavírní improvizace je v nabídce pro žáky 6. a 7. ročníku prvního cyklu a pro žáky druhého cyklu klavírního oboru a probíhá v malých skupinkách do 5 žáků. V každé hodině se žáci nejdříve rozcvičí na tzv. neuro games. Při nich se uvolní, rozvíjí koordinaci a připraví se na praxi. Poté se střídají v roli sólisty (zkoumání terénu melodie na vybraných tónech) a doprovodu (rytmicky pravidelná hra vybraných tónů v basu). Nakonec je prostor pro společnou malou jam session, kde si užijí hru společně a současně každý má prostor pro své sólo.

Průvodci džunglí

Aby výprava bezpečně džunglí prošla, ocení jistě spolehlivé průvodce.

Slon – je symbolem pro stabilní pevný základ, oporu, klidnou sílu, která nespěchá. Pro začátek je třeba pochopit pulzaci a naučit se držet rytmus. Zde se pracuje s ostínatem (opakovaný jednoduchý hudební motiv v basové lince). Slon učí oporu v rytmu a jistotu v sobě.

Skály a jejich ozvěna – většina klavíristů se snaží o maximální výkon. Tuto snahu v improvizaci potřebujeme rozbít. Čas tentokrát nemusíme chtít ovládnout, ale vejít se do něj. Zde je prostor pro naslouchání sobě, tichu, prostor poslouchat hudební podněty učitele a tvořit ozvěny. Skály ukazují ozvěnu vlastní hry a učí uslyšet svůj vlastní hlas.

Papoušek – přelétání, povídání, pestrost, hravost. Všichni sedí spolu za klavírem a předávají si slovo, učí se na sebe reagovat, povídat si. Papoušek učí nebát se odpovědět svým vlastním tónem, motivem, barvou, harmonií a také zasmát se sami sobě, a hrát si s humorem.

Had – stáčí se do smyček, které mohou evokovat cykly, fráze. Svléká se z kůže, je stejný a jiný zároveň. Had učí vnímání cyklů a frází, vnímání a tvoření začátků a konců a také všímavost k vrstvám, které tvoří muziku. Zde se mimo jiné začíná pracovat s tzv. bluesovou dvanáctkou.

Jaguár – to je odvaha ukázat se a být slyšet. Pozorné sledování a naslouchání, pohotovost a připravenost ke skoku se bude výborně hodit také při závěrečném pololetním vystoupení. Jaguár tě vyzývá: Ukaž se. Hraj naplno. Hraj sebe.

Tato improvizace tedy není primárně o hraní známých písní a doprovodů. Hlavním cílem a přáním je provést žáky dobrodružným prostředím hudební džungle, objevovat její krásu a naučit je tvořit hudbu bez notového zápisu na základě použití jednoduchých principů pravidelné doprovodné rytmické pulzace a jasně daného tónového výběru v melodii.

Zmínění průvodci se objeví na obrazové mapě džungle a nabídnou QR odkazy na videa k jednotlivým pilířům výuky, aby si žáci mohli nové dovednosti připomenout, a ještě lépe je rozvíjet.

Naučit se být (a tvořit) tady a teď'

Žáci budou mít příležitost rozvíjet schopnost být přítomný a reagovat v reálném čase, pracovat s tím, co je, co v danou chvíli slyší, nikoli s tím, co vymyslí hlava. Budou objevovat plynutí v proudu hudby, procvičovat vnitřní rytmickou stabilitu a koncentraci, rozvíjet naslouchání a komunikaci formou hudebního dialogu, posilovat sebedůvěru ve vlastní tvořivost a volný projev, rozpouštět strach a stud a zažijí radost ze společného tvoření ve skupině.

Z pohledu studenta

Improvizace mě lákala už dlouho, doptával jsem se na ni, kdykoliv se o tom paní učitelka Šimonová zmínila. Protože doma jsem schopen zahrát skladby jen podle toho, jak je slyším, anebo si melodii vymýšlet, ale chtěl jsem se posunout dál. Když se předmět po mém dlouhém čekání otevřel, byl jsem nadšený a okamžitě jsem se přihlásil. Hodiny improvizace předčily mé očekávání. Jsme tam 3, každé pondělí spolu sedneme ke klavíru a hrajeme. Střídáme se, jamujeme a učíme se, jakými všemi způsoby se dá improvizovat. Mně tento styl výuky vyhovuje, i když je to nezvyk, nebýt v hodině pouze já a učitel.

Tyto hodiny mě toho již hodně naučily. Největší objev byl asi způsob, jak zapojit levou ruku jinak než na akordy a jak se i třeba ty ruce sladí a zní to dobře, když hrají správné kombinace. Sice jsem ty kombinace hrál tak nějak automaticky, ale nevěděl jsem, že to tak objektivně funguje a je to jedno z pravidel. Snažím se podle toho hrát i doma. Já totiž improvizaci neberu pouze jako předmět navíc, ale něco, díky čemu můžu vyjádřit své myšlenky a emoce.

Všem, co uvažují o tom, kam vůbec jít, doporučuji právě improvizaci, protože se naučíte mnoho nového, zajímavou a zábavnou formou. Já se na hodinu vždy těším!

*Připravila Eva Urbanovská,
pohled studenta doplnil Jakub Kříž*

HUDEBNÍ NÁSTROJ – kdy a jak na to?

Učit se hrát je jako kupovat auto. Není úplná nezbytnost, snadno se dá přežít i bez něj. Auto vyžaduje značnou investici, nemluví o všech dodatečných nákladech: Žere benzín, čas a nervy. Je potřeba ho servisovat a čistit, vyměňovat pneumatiky a neustále do něj investovat. Výhody jsou ale jasné. Člověk nastoupí a veze se, kam jen chce a potřebuje. Přesně tak je to i s učením se hry na kytaru, klavír či housle. Vyžaduje to hodně – od dítěte i od rodiče – ale ještě víc to dává. Když se to dělá dobře, tak ve výsledku to bude *parádní jízda* – tóny, emocemi a zákoutími mozkových závitů.

Hudba totiž nerozvíjí jen technickou dovednost, ale i cit, koncentraci, paměť a schopnost vytrvat.

Zásadní podmínkou úspěchu je však vnitřní motivace dítěte. Bez jeho vlastního zájmu to fungovat nebude. Výhodou hudby je, že děti přitahuje přirozeně a spontánně. Pokud je přítomná v jejich životě od narození, je mnohem menší pravděpodobnost, že by se později vůči hře na nástroj vymezily odporem.

Výběr školy a učitele

Klíčovou roli v celém procesu sehrává učitel. „Má moc způsobit, že dítě bude mít z hraní radost a oblíbí si hudbu natolik, že se jí už nikdy nevzdá. Ale také má moc dosáhnout toho, že dítě na hudbu úplně zanevře.“ Podobně jako na základních školách, i na hudební škole jsou učitelé různí. Zda konkrétní učitel dítěti sedne, je tedy loterie. (Na naší ZUŠce to moc dobře víme a pokud učitel, dítě nebo rodič cítí, že problém není ani v jednom z nich, ale někde mezi nimi, je dobré toto téma otevřít. Je to rozhodně lepší, než na umělecké vzdělávání zanevřít. Máme zkušenost, že dítě, které přešlo k jinému pedagogovi, najednou rozkvetlo a všichni z toho měli radost. Bývalý učitel, nový učitel, dítě i rodiče.)

Velkou výhodou českého prostředí je hustá síť základních uměleckých škol. Ty nabízejí kvalitní hudební vzdělání za velmi dostupné ceny. „Pololetní školné stojí zpravidla podobně jako kvalitnější zimní boty,“ přesto dítě získá systematický hudební základ. ZUŠ navíc často půjčují nástroje a umožňují absolvovat přípravné studium už v předškolním věku, během něhož se děti seznamují s hudbou, rytmem, notami i samotným prostředím školy.

Kdy začít s nástrojem

Častou otázkou rodičů je, kdy s nástrojem začít. Jednoznačná odpověď neexistuje. Obecně platí, že dítě by mělo zvládnout základní soustředění, motoriku a spolupráci s učitelem. Příliš brzký začátek může být kontraproduktivní. „Když má dítě pět let, tak se první jednořádkové cvičení učí tři týdny. Když přijde jako devítileté, naučí se ho za 15 minut. Dítě je ze své podstaty netrpělivý tvor. Když bezprostředně nevidí výsledky, tak ho ta činnost nebaví. Někdy vůbec není na škodu začít s nástrojem až později, když už je dítě fyzicky a motoricky vyspělejší a dokáže pokročit mnohem rychleji – potom je i víc motivované. Velmi častou příčinou neúspěchu bývá start výuky v nesprávný čas, paradoxně příliš brzo.“

Když se dítě setkává s hudbou od malička, tak se u něj mohou projevit silné sklony k nějakému nástroji. Je jasné, že někdy je to ještě trošku z kategorie „chci být hasičem“ a je potřeba brát to s rezervou, ale jsou děti, u kterých je zájem tak velký a jejich talent tak očividný, že je potřeba ho podchytit co nejdříve, běžet za nejbližším odborníkem a začít na tom pracovat. U nich absolutně není potřeba čekat na první třídu.

Fyzické předpoklady

Často zapomínáme, že hudební nástroje jsou konstrukčně navrhované pro dospělého člověka. Existuje sice několik nástrojů, které jsou přizpůsobeny malým dětem, není jich ale mnoho – housle, kytara, violoncello či akordeon... Jako kontrast máme klavír, ten se obvykle nevyrábí v menším měřítku kvůli dětem, ale my po dítěti chceme, aby ho malými prstíky ovládlo. Je dobré všimnout si i takových detailů, zda je dítě pevné, či subtilní. U dechových nástrojů

je například důležité to, zda už má trvalé zoubky nebo ne, zda má pusinku velkou nebo malou. Je dítě klidné, posedí, nebo je to žihadlo, které se stále potřebuje hýbat? Je moje dítě pravák, nebo levák? Jsou nástroje, co se vysloveně hodí levákům. Například housle, kde virtuosita spočívá v levé ruce. To samozřejmě neznamená, že pravák nemůže být dobrý houslista, ale je to jeden z atributů, jichž si všímáme a můžeme ho brát v úvahu.

Než dítě dozraje na větší nebo technicky náročnější nástroj, existují přirozené mezikroky. Může zpívat nebo začít se zobcovou flétnou, která je lehká, dostupná a umožňuje rychlý pocit úspěchu. „Nejprve muzikalitu rozvíjíme jednodušeji, až potom složitěji.“

Harmonický nebo melodický?

Výběr konkrétního nástroje by měl vycházet z fyzických i psychických předpokladů dítěte. Hudební nástroje jsou konstrukčně navrhované pro dospělého člověka, a ačkoliv některé z nich mají své dětské verze, je třeba sledovat velikost rukou, sílu, tvar pusy u dechových nástrojů... Svůj vliv má i celkový temperament.

Důležitým, a často opomíjeným hlediskem je rozdíl mezi melodickými a harmonickými nástroji. „Máme nástroje melodické, které hrají jednu melodickou linku, například flétna nebo housle. A harmonické, u nichž může při hře znít několik tónů čili akordy,“ vysvětluje autorka. Každé dítě má přirozené dispozice spíše k jednomu z těchto typů. „Každý člověk, každé dítě má lepší předpoklady pro jeden typ a horší pro druhý.“

Děti, které myslí lineárně a soustředí se vždy na jednu činnost, často lépe zvládají melodické nástroje. Naopak děti, které myslí komplexněji, zvládají více věcí najednou a mají blízko k logickému uvažování, se snáze uplatní u nástrojů harmonických, jako je klavír, kytara nebo harfa. Nesprávná volba může vést k frustraci a pocitu selhání. Jak ukázal i zahraniční výzkum, děti často s hudbou nekončí proto, že by byly netalentované, ale proto, že se trápí na nástroji, který jim jednoduše nesedí. Správná volba je proto klíčová pro dlouhodobou motivaci i radost z hraní.

Cvičení a motivace

Jakmile má dítě zvolený nástroj i učitele, přichází na řadu cvičení. Klíčem není délka, ale pravidelnost. „Síla není v tom, jak dlouho, ale v tom, že pravidelně.“ Pět až deset minut denně je účinnější než dlouhé cvičení jednou týdně. Velmi pomáhá, když rodiče jdou příkladem. Pokud dítě vidí, že rodič také hraje nebo se učí, bere hudbu jako přirozenou součást života.

Hudba by neměla být trestem ani povinností vynucovanou tlakem. Nemá význam na děti hulákat a nutit je cvičit násilím. Lepší je vytvořit z cvičení společný, hravý čas, využívat oblíbené melodie a dát dítěti prostor, aby se cítilo úspěšné. Co třeba vyzvat ho: „Pojď mi ještě ukázat, co tě dnes učila paní učitelka!“ Když učíte někoho druhého, tak si vlastně utvrzujete své vlastní postupy. Inspirací může být i okolí – kamarádi nebo spolužáci, kteří hrají. „Když dítě vidí hrát jiné děti, může ho to motivovat víc než tisíc slov.“

Pokud se podaří nastavit správný čas, vhodný nástroj, dobrého učitele a podporující prostředí, může se hudba stát celoživotní hodnotou. Nejen dovedností, ale zdrojem radosti, sebedůvěry a vnitřní rovnováhy.

Zpracováno podle textu a s citacemi z knihy Klub nerozbitných dětí, se svolením autorky Slávky Kubíkové

Vtipy

Potkají se dvě sněhové vločky:

„Kam letíš?“

„Do Tater, trochu si odpočinout, co ty?“

„Do Prahy, nebo do Brna, vyvolat paniku.“

*V okně jednoho činžáku
se objevila výrazná cedule:*

„Prodám saxofon.“

*Druhý den se objevily nápisy
na všech oknech okolo:*

„Sláva!”

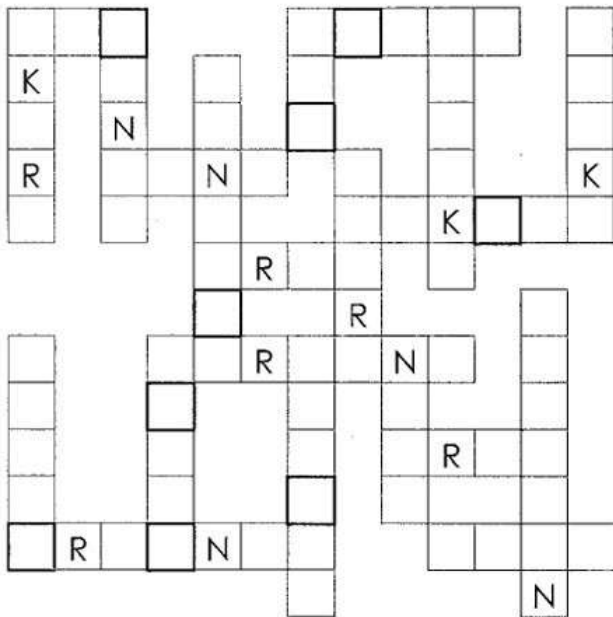
Jaký je rozdíl mezi zpěvákem a pedagogem?

Zpěváka mládež poslouchá dobrovolně.

Víte, jak poznáte, že za dveřmi stojí bubeník?

Klepání se zrychluje.

AKORD, ALT, ÁRIE, FAGOT, FANFÁRA, GONG, HOUSLE, NOTA,
PIKOLA, POLKA, OPERA, POMLKA, SAXOFON, SBOR, TANGO,
TEMPO, TÓN, TRIANGL, TRIO, VARHANY, VIOLA

TAJENKA:

Víš, jaký je rozdíl mezi
Vánocí a tornádem?

*Žádný, při obou máš
strom v obýváku!*

Víte, jaký je rozdíl mezi houslistou a bohem?

Bůh si nemyslí, že je houslista.

Malý Pepánek se v noci vzbudí a vidí, jak z jejich dveří odchází zloděj s plnými taškami. Aby nevzbudil rodiče, tak na něj polohlasně volá: "Prosím vás, nemohl byste ukrást i moje housle?"

Pan Novák se zlobí na dceru:

"To mi nemůžeš říct, že hraješ na housle?"

Já tady přes hodinu olejuju panty u dveří."

U dveří zazvoní zvonek. "Dobrý den. Jsem ladič pian."

"Já jsem si ladiče neobjednala."

"Vím, že vy ne, objednali mne vaši sousedé."

Proč jsou přestávky orchestru omezeny na 20 minut?

Protože pak není potřeba znovu nacvičovat s cellisty.

CO NÁS JEŠTĚ ČEKÁ

LEDEN

- 6. 1. Koncert v domově důchodců**
- 15. 1. Hudební podvečer
- 19. 1. Hudba zblízka
- 27. 1. Hudební podvečer
- 28. 1. Hraje celá rodina**
- 30. 1. *POLOLETNÍ PRÁZDNINY*

2. POLOLETÍ

ÚNOR

- 3. 2. Hudební podvečer
- 11. 2. Valentýnský koncert u Bukovského,**
hudební a recitační férie
- 12. 2. Hudební podvečer
- 16. – 20. 2. *JARNÍ PRÁZDNINY*

BŘEZEN

- 2. 3. Hvězdárna, koncert komorních souborů**
- 3. 3. Hudební podvečer
- 4. 3. Vernisáž výstavy Z výtvarných šuplíků**
- 19. 3. Hudební podvečer
- 21. 3. Ples školy**
- 23. 3. Hudba zblízka
- 26. 3. Roztančené pohádky pro ZŠ a MŠ

DUBEN

- 2. – 6. 4. *VELIKONOČNÍ PRÁZDNINY*
- 9. 4. Hudební podvečer
- 13. 4. Slavnostní koncert v Besedním domě**
- 15. 4. Hudební pohádka O veliké řepě
- 20. 4. Hudba zblízka
- 23. 4. Koncert pro čtyři ruce,** klavírní koncert
- 28. 4. Koncert na zkoušku
- 29. 4. Výtvarka v DEPU,** celodenní happening

KVĚTEN

- 5., 11. a 13. 5. Talentové zkoušky, *omezená výuka*
- 6. 5. **Beseda u cimbálu**
- 7. 5. Hudební podvečer
- 14. 5. Hudební podvečer
- 19. 5. 75 zpět,** divadelní představení
- 21. 5. Muzikálový koncert,** pěvecký koncert
- 24. 5. Ve víru muzikálů,** taneční vystoupení
- 30. 5. Kuželky na Jízdě králů,** koncert ve Vlčnově
- 31. 5. Tančíš, tančím, tančíme,** taneční vystoupení

ČERVEN

- 3. 6. Vernisáž absolventské výstavy**
v jednání **Absolventské koncerty**
- 10. 6. Propojení generací,** koncert s Czech Virtuosi
- 17. 6. ZUŠka na vzduchu,** celoškolní happening

Dramatáci na své vánoční hodině za odměnu

Melodie z filmového plátna – některé ze známých postav z filmů a pohádek přišly zahrát osobně!

UMĚLECKY S NÁMI ROSTETE JIŽ 75 LET

Tento školní časopis vydává Základní umělecká škola Brno, Veverí, p.o.
Veverí 944/133, 616 00 Brno
e-mail: media@zusveveri.cz, tel.: 737 811 152
www.zusveveri.cz

Na obálce výřez obrázku kytice, autor Filip Šíma

